

Tuntud sepp avas koduõuel Võrumaa ainsa tsässona

Rohkem sepa ja õppejõuna tuntud Väino Niitvägi, õigeusu preester isa Herodion, oma koduõuel esimese vene õigeusu tsässona ehk palvekoja Võrumaal. Tsässonat saabus 18. septembril avama ka metropoliit Stefanus.

“Siin paigas võime tõesti mure-tuna kerge südamega kiita Jumalat loodu eest,” lausub metropoliit Stefanus, kui tsässona avamiseks läbiti rituaalid, sealhulgas pritisiti nii inimestele kui ka ümber palvekoja püha vett. Hiljem said püha vett kõik ka juua ning tsässonas palveküünal süüdata.

Tsässon asub Vastselina kandis Kündja ja Kirikumäe vahel Haava-Tsäpsi, endise nimega Haava külas.

Väino Niitvägi sõnul ei ole midagi imelikku selles, et ta chitas palvekoja koduõuele, kuigi aasta ringi pöör seal ei cla, sest Niitvägi õpetab Viljandi kultuuriakadeemias metallitööd. Ent vanasti ehitati tsässonad just oma kodu juurde. Selgub, et selleks et tsäs-

sonat oma koduõuele rajada, tuli selleks saada kõigepealt metropoliit Stefanuselt õnnistus.

Tsässonas on oodatud kõik, kes sellele koha üle leiavad. Üksed on kogu aeg lahti, aga Luhamaa ja Miike koguduses preestrina teeniva Niitvägi sõnul nad küünlaid palhhooncsse igaks juhaks ei jäta ja muidugi toimib ka naabrivalve.

Küsimusele, kuidas metropoliit Stefanus suhtub sellesse, et

tsässon avatakse väga kaugel igasugustest keskpunktidest, vastas ta, et kõige vaimulikud kohad ongi tavaliselt sellised, kuhu on raske ligi pääseda.

“Kui me vaatame õigeusu traditsiooni, siis me näeme, et kloostrid on tihtilugu chitatud kohtadesse, kuhu on raske ligi pääseda,” sõnas Stefanus. “Aga kindlasti on need kohad ilusad. Ilu on üks selliseid ande, mis aitab inimesel Jumalale lähedale

Tsässona avamine.

Foto: Elina Allas

saada. Ja tegelikult kogu loodu palvetab Jumala poole ja kiidab.”

Ta lisas, et õigeusu vaimuse üks aspekt on looduse ilu tunustamine ja nägemine ning nii linnud, loomad kui ka puud omal kombel kiidavad ja tänavad Jumalat.

Vene õigeusu palvemaja ehk tsässonaid on seni ehitatud Setomaale. Ent metropoliit sõnul sobib ka Võrumaal asuvat õigeusu palvekoja nimetada tsässonaks. Seda enam, et see on valmistatud kõikide tsässona arhitektuurireeglite järgi.

Haava külla chitas palgist tsässona Viljandi kultuuriakadeemias rahvuslikku chitust õpiv ja Kääsmust pärit Joonatan Lepik, kelle jaoks on see ühtlasi ka ülikooli lõputöö. Enne chitust tegi Lepik põhjaliku uurimistöö, kui käis läbi väga palju Setomaa tsässonad.

Väino Niitvägi andmetel on tegu teadaolevalt ainsa tsässonaga Võrumaal. Samas on ajaloo-ürikute teada, et linnulennult ligi poolteise kilomeetri kaugusel on varem asunud Kirikumäe jarve ääres õigeuskirik.

ELINA ALLAS

Foto: Mari-Anne Leht

Memento Põlvamaa ühenduse lipp õnnistati Piilistveres

Viljandimaal, Piilistvere kivikangru juures 23. augustil peetud kütidatute mälestussüritusel õnnistas Piilistvere Andrease koguduse õpetaja Hermann Kalmus (fotol paremal) Memento Põlvamaa ühenduse lippu.

„Inimesed vajavad nähtavaid märke, mis ka neid julgustavad,” sõnas Kalmus, kes pühitses lippu kui nähtava märgi nii inimeste ühtsusest kui ka igaviku ccs.

Memento Põlvamaa ühenduse juhatus esimeses Roman Parmas (vasakul) ütles, et ühendus asutati veebruaris, lipp jõudis Põlvamaale suvel. „Lipu õnnistamiseks pidasime kõige sobivamaks Piilistvere kivikangru kõrval meie maakonna mälestusliku ees,” märkis Parmas.

Piilistveres oli üle 400 inimese, neist 35 Põlvamaa ühendusest.

MARI-ANNE LEHT

Piiriveere Liider avab kohaliku elu edendamiseks järjekordse taotlusvooru

TASUTUD TEAVE

Eesti kagunurga elu edendav MTÜ Piiriveere Liider avab septembris järjekordse taotlusvooru, kus kolmes meetmes jagatakse kohalike ettevõtmiste toetuseks enam kui pool miljonit eurot.

MTÜ Piiriveere Liider tegevjuhi Endla Miti (pildil) sõnul on voor avatud 9.–23. septembrini, mil on võimalik taotlust e-PRIASse sisestada. „Eeltööd saab alustada aga juba nüüd ning huvilistel soovitatakse julgelt pöörduda Piiriveere Liidri büroo poole, kus taotluste sisu kohta annavad nõu meie kogunud meetmenõustajad Ingrid Kala ja Kai Laanemaa,” lausub ta.

Mitt lisas, et konsultatsiooniks on soovitatav aeg siiski enne kokku leppida, kuna nii saab keskenduda vaid konkreetset taotlejat huvitavatele küsimustele.

Voorus kolm meetet

Sügisese taotlusvoorus on kolm meetet: elukeskkonna arendamine, ettevõtluse ja ühisturunduse meede.

Elukeskkonna arendamise meetme eelarve on 148 835 eurot ja toetust saab taotleda vaba aja veetmise ruumide tarvis, huviringide käivitamiseks ja eadsiarendamiseks.

Ettevõtluse arendamise meetme eelarve on 356 454 eurot ja see on abiks ettevõtluse arendamisel, mitmekesistamisel ja/või uute töökohtade loomiseks vajalike seadmete, masinate, inventari ja tarkvaralahenduste ostmisel. Toetatatakse ka teavitus- ja koolitustegevust. Eraldi juhtis Endla Mitt tähelepanu asjaolule, et selle meetme raames toetatakse põllumajandussaaduste töötlemist ja väärindamist.

Ühistegevuse arendamise meetme eelarve on 60 000 euro

ja selle raames toetatakse ühisturundustegevusi (nt messidel osalemine ja turundusmaterjalide valmistamine) ning paikkonna tuntuks tõstmiseks uute ürituste algatamist või juba ellu kutsutud ürituste kõrgemale tasemele viimist.

Piiriveere Liider loob töökoht

Värskas Sõdamekodu projekt on üks näide, kuidas Piiriveere Liider on kohaliku elu edendamisele äla alla pannud. Saatses saapas asuvase pansionaati toodi kuni viimase ajani soe toit Värskas Sõdamekodu Leader-programmist toetust, et oma köök välja ehitada. Toetus saadi ning tänu sellele loodi piirkonda juurde kaks töökohta: köögis said tööd peakokk ja kokk. Samuti üritatakse pansionaadis kasutada ümbruskonnas kasvatatud põllusaadusi, mis tähendab seda, et tulud saavad ka kohalikul põllumehel.

Pikemalt saab toetatavate tegevuste kohta lugeda Piiriveere Liidri kodulehelt <http://piiriveere.ee>, samuti võib küsimustega otse büroo poole pöörduda.

SANDER SILM

Kuidas taotlusi hinnatakse?

- Piiriveere Liider koosneb kuuest piirkonnast (haldusreformi eeslõpped vallad Rõpina, Mikitamäe, Värskas, Orava, Meremäe, Misso). Iga piirkond esitab hindamiskomisjoni kolm liiget, kokku on komisjonis 18 võrdselt liiget.
- Enne hindamist taandavad ennast voorus osalevate projektidega seotud hindajad. Võimaluse korral ei osale voorus hindamises eelmise vooru hindaja. Kui pärast taandamist ja eelmise vooru hindaja kõrvalejäämist on piirkonna kohta veel mitu hindajat, siis selgitab voorus osalova hindaja loosi teel välja büroo. Kui igast piirkonnast on välja selgitatud üks hindaja (st kokku kuus hindajat), siis valivad hindajad endi seast komisjoni esimehe.
- Taotlejatel on võimalus oma taotlust selgitada, täpsustada projekti kaitsmise koosseisul või paikvaatlusel. Projekti kaitsmise koosseisul on taotlejal projekti tutvustamiseks lühiteatrid aeg.
- Hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid ja strateegia. Pärast kaitsmist ja paikvaatlusi hindavad hindajad projekte individuaalselt, võttes aluseks Piiriveere Liidri hindamiskriteeriumid ja strateegia. Hindajad sisestavad hinnad koos põhjendustega e-PRIASse. Kui projektitaotlus ületab hindamislävi, siis tehakse PRIA-le ottopanek projekti toetada.
- Hindajad hindavad taotlusi individuaalselt, nende hinnete alusel moodustub projektitaotluste paremusjärjestus.
- Paremusjärjestuse kinnitab Piiriveere Liidri juhatus. Enne kinnitamist peavad ennast taandama voorus osalevate taotlustega seotud juhatus liikmed. Kui taandamiste tõttu ei saada kokku juhatus vajaliku otsustusvõimele liikmete arvu, siis kinnitab paremusjärjestuse Piiriveere Liidri üldkoosolek. Pärast paremusjärjestuse kinnitamist edastab Piiriveere Liider selle lõppotsuse tegemiseks PRIA-le.

TALLINK
teatri peatootaja

Juubelihooaja avamine

150

6. SEPTEMBRIL KELL 15 VANEMUISE SUURES MAJAS

Teatrikursioonid — töötada — ajalootund — hooaja repertuaari tutvustamine — kunstinautuse avamine
Näitusmüük — pannkoogikohvik — piletisadu — loosid — teatriteemaline bussituur Tartu linnas
Kell 19 hooaja avatendus ballett DON JUAN

kinema

KIA autospirit

Tartu

Vaata lähemalt vanemuine.ee